

programa voluntariX:

**"promoció del voluntariat per a la transformació
i el canvi social"**

Any 2012

**Àrea d'atenció a la comunitat
del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa**

Índex

• Introducció	2
• Marc conceptual	2
• Context actual	5
• Línies estratègiques	7
• Pla anual dels objectius 2012 i resultats	8
• Conclusions	17
• Annexos	18
• Annex 1: Informe del perfil de voluntariat que arriba al SIC	19
• Annex 2: DAFO sobre el teixit associatiu i el voluntariat de la Garrotxa	25

Introducció.

El *Programa VoluntariX* pretén ser un conjunt d'accions cap a la promoció del voluntariat per a la transformació i el canvi social.

Per què un programa de voluntariat?

El fet de descriure un programa de voluntariat aquest any ve marcat, bàsicament, per tres factors:

- Voluntat política del govern municipal
- Noves necessitats del context social actual
- Promoure el moviment del voluntariat

A continuació es defineix el programa 2012 amb el desig de promoure el voluntariat com a fórmula de transformació social tenint en compte el marc conceptual del voluntariat i les noves necessitats del context social actual.

En el document també s'hi defineixen les línies estratègiques que es segueixen per tal de portar a terme el programa juntament amb el pla anual d'objectius i la corresponent valoració.

Finalment s'hi troben unes conclusions bàsiques que ens ajudaran a entendre el camí a seguir a partir del següent any, 2013.

Marc conceptual.

El voluntariat.

El voluntariat “contribueix a un desenvolupament social del nostre entorn i del món més just, solidari, equilibrat, pacífic i respectuós amb el medi”, així com també “estimula la responsabilitat social dels ciutadans i contribueix a la resolució de les necessitats socials¹”. El voluntari és la persona que de manera lliure i per voluntat pròpia decideix participar en la millora del seu entorn implicant-se en tot tipus de causes. Amb el pas del temps, els voluntaris i les entitats amb qui treballen han adquirit la consciència que una formació específica i una organització eficaç són eines bàsiques que permeten aprofitar millor els recursos, assolir els objectius definits i mantenir la motivació per col·laborar amb l'entitat social. El voluntariat

¹Segons la Carta del voluntariat de Catalunya adoptada pel Parlament l'any 1996.

aporta valors, propostes, reflexions, recursos i, en definitiva, és un generador de capital social. Alhora, també és una manera de posar en pràctica valors com ara la solidaritat, l'altruisme, el respecte, el civisme, l'aprenentatge, la col·laboració, la generositat, el compromís, la implicació, la participació, etc. Per tant, el voluntariat **ajuda a construir cohesió i capital social**.

Les associacions i el voluntariat són probablement les dues formes de participació més destacades. Habitualment acostumen a anar de la mà, ja que moltes entitats socials es nodreixen de la col·laboració desinteressada dels voluntaris.

L'associacionisme.

Les **associacions** estan formades per persones que han pres una opció vers la comunitat i dediquen una part del seu temps al servei del bé comú per mitjà dels diversos àmbits d'intervenció: comunitari, cívic, social, cultural, ambiental, esportives, de cooperació internacional i drets humans, entre altres. És un valor per al municipi, com a reflex de la societat diversa i per la seva capacitat de mobilització al voltant de projectes col·lectius.

S'acostuma a dir que el voluntariat i la participació a les entitats estan en crisi a causa del ritme vital de la societat, l'emergència de nous valors, la manca de compromís, etc. Si bé cal estar molt alertes a tots aquests canvis i pensar mesures per combatre'ls, encara hi ha moltes persones que avui en dia dediquen el seu temps a treballar per la transformació social a través de la participació en associacions. Per aquest motiu, en aquest programa i com ja veurem, es pretén treballar en les dues línies (entitats i voluntariat).

La zona de la comarca de la Garrotxa té una gran tradició associativa. Podem trobar fins a 500 associacions creades, algunes actives d'altres passives o sense funcionament. Per això es va portar a terme una diagnosi social a la ciutat d'Olot per tal de conèixer aquest volum d'entitats. En aquesta es va detectar la necessitat de fer un treball per enfortir el teixit associatiu i el treball en xarxa a través de la implicació de les mateixes entitats.

Des del CASG **som referents de 112 entitats** la tipologia de les quals són: socials i/o sociosanitàries, de gent gran, de persones immigrades, veïnals, de cooperació internacional i religioses.

La llei de voluntariat a Catalunya.

Catalunya configura i estructura el voluntariat en base a la [derogada Llei 25/1991](#) de creació de l'Institut Català del Voluntariat (INCAVOL). I descriu el voluntariat de la següent manera: "el voluntariat és el conjunt d'activitats d'interès general, dutes a terme per persones físiques de

forma lliure, altruista i solidària, a través d'organitzacions privades o públiques i d'acord amb programes o projectes concrets, i sempre que no es realitzin en virtut d'una relació laboral, funcional, mercantil o qualsevol altra retribuïda".

Pla Nacional de l'Associacionisme i el Voluntariat (PNAV).

L'any 2008 s'aprova, també, i es presenta el Pla nacional de l'associacionisme i el voluntariat (PNAV). Aquest Pla esdevé el recull de mesures que el sector associatiu i de voluntariat reclamen a la Generalitat de Catalunya per promoure i impulsar les associacions i les persones voluntàries a través de les polítiques públiques de l'administració nacional en el període 2008-2011. La finalització de la vigència del PNAV a inicis del 2012 i la voluntat del govern -compartida amb el sector- d'assegurar aquest marc de treball com a espai i eina de treball per i amb el món associatiu i de voluntariat va dur el govern a aprovar-ne la seva pròrroga fins a l'aprovació de la futura llei de voluntariat, tal com recull l'Acord de Govern de 13 de novembre de 2012.

Legislació. Altres:

Catalunya ha definit un marc normatiu en relació:

-al voluntariat i a les entitats de voluntariat:

[.Resolució de 7 de gener de 1994](#) (Acord del Consell Rector de l'INCAVOL relatiu al cens d'entitats)

[.Ordre de 2 de juny de 1994](#) (Pla de formació del voluntariat de Catalunya)

[.Resolució de 5 de juny de 1997](#) (Acord de 23 de maig de 1997 del Consell Rector de l'INCAVOL de creació del Servei Català del Voluntariat)

[.Carta del voluntariat de Catalunya](#) adoptada pel Parlament de Catalunya en la seva resolució 98/V, de 29 de maig de 1996. Es fa una descripció del voluntariat amb els seus drets i deures dins l'entitat.

[.Llei 4/2008](#) del 24 d'abril, del llibre tercer del Codi civil de Catalunya, relatiu a les persones jurídiques.

[.Llei 10/2011](#) del 29 de desembre, de simplificació i millorament de la regulació normativa. En relació a l'àmbit associatiu deroga els articles 30, 31, 32, 36, 37 i 38 de la [Llei 7/1997](#) de 18 de juny, d'associacions.

[.Llei 6/1996](#) de 15 de gener, del voluntariat (creació de l'Institut Català del Voluntariat)

[.Decret 27/2001, de 23 de gener](#) pel qual s'aprova el Reglament de les associacions del voluntariat de protecció civil de Catalunya.

-als plans i òrgans que el promouen:

[.Decret 92/2003, de 1 d'abril](#) (Comissió Rectora del Pla Nacional de l'Associacionisme i el Voluntariat)

[.Decret 133/2005, de 28 de juny](#) (Creació del Consell Català del Voluntariat)

[.Decret 22/2008, de 29 de gener](#) (modificació del Consell Català del Voluntariat)

[.Acord de Govern, de 18 de març de 2008](#) (aprovació del Pla nacional de l'associacionisme i el voluntariat)

[.Acord de Govern, de 12 de maig de 2009](#) (aprovació de l'execució del Pla nacional de l'associacionisme i el voluntariat)

[.Decret 69/2010, d'1 de juny](#) (creació del Consell de l'Associacionisme i el Voluntariat de Catalunya)

-i a l'administració pública que en té referència:

.Decret 332/2011, de 3 de maig de reestructuració del Departament de Benestar Social i Família.

.Decret 63/2011, de 4 de gener d'estructuració del Departament de Benestar Social i Família.

Context actual.

En l'actual context de crisi econòmica, el voluntariat pot jugar un rol important a l'hora de minorar les problemàtiques que afecten a la població en general i a la més vulnerable en particular. I ho pot fer en tres sentits:

.En primer lloc, **el voluntariat** pot ser un **recurs complementari a la tasca que correspon a les administracions i les entitats socials de lluita contra l'exclusió social**. Les institucions públiques tenen la obligació de desenvolupar un rol actiu en la lluita i la prevenció de la pobresa i l'exclusió social. Tot i això, els ciutadans, a través de les diferents formes de participació, poden col·laborar amb projectes i atendre les conseqüències de les persones que ja pateixen els efectes adversos de la situació actual de crisi.

.En segon lloc, el voluntariat pot ser també un bon **recurs per a persones que estan patint situacions de vulnerabilitat**. La participació és una eina "d'empoderament" de les persones, en el sentit que deixen de ser subjectes passius per convertir-se en subjectes actius de la societat. La participació és un recurs que dona la possibilitat de **reconnectar-se amb la societat i adoptar-hi un rol actiu**. A més, permet conèixer noves persones, formar una xarxa de relacions socials, augmentar l'autoestima i la satisfacció personal.

.Finalment, en tercer lloc, el voluntariat és també **una experiència d'aprenentatge informal**. Els voluntaris aprenen i desenvolupen diferents habilitats, competències i coneixements en camps diversos, la qual cosa suposa un creixement personal.

Cal dir que la participació de voluntariat, com a expressió lliure de compromís amb la societat i la comunitat, està en el punt de mira de tots els agents públics i privats que tenen o veuen en aquesta realitat una manera de treballar en la línia dels seus objectius.

En l'àmbit de les **administracions públiques**, i atesa la seva amplitud, hi ha una realitat molt clara en la qual el fenomen del voluntariat genera interès i complicitats: **impulsar la participació en la vida de la comunitat a través del voluntariat**. Per aquest motiu aquesta línia de treball s'inclou dins de l'Àrea d'Atenció a la Comunitat del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa.

Algunes de les necessitats o situacions en les quals es vol donar resposta des de l'administració són les següents:

-Donar resposta a necessitats socials que no estan cobertes pel serveis socials (acompanyament, reforç, suport) i que es consideren necessàries per completar el procés d'atenció social en el qual es troba immers el ciutadà que s'està atenent. Aquesta necessitat, normalment, és detectada per part dels serveis socials, i la via a la qual s'apel·la per donar-hi resposta és la del voluntariat.

-Donar resposta actuacions comunitàries que, per la seva singular forma i naturalesa, se situen en l'espai públic i demanen la intervenció de diferents agents, tot i que l'ajuntament hi té un paper principal formalment com a nexa d'unió entre tots els agents i, en la major part de casos, de garant de l'actuació que es realitza (festa major, campanya/activitat local de sensibilització, acte cultural, etc.).

Com veiem, en qualsevol dels casos esmentats la participació del voluntariat es pot considerar un element absolutament normal i de fet així és en la major part de casos. Una altra cosa és que calgui **vetllar per la manera com s'esdevé aquesta relació entre el voluntari i el municipi, que en tot cas no pot ser mai directa**, com estableix el marc de desenvolupament del voluntariat. Per això caldrà buscar aliances:

-Per donar resposta a necessitats socials derivades dels serveis socials: cal fer un acord/conveni amb una entitat sense ànim de lucre que treballi amb projectes relacionats amb la localitat i/o amb una entitat d'àmbit català de la mateixa temàtica i que estigui interessada en el programa.

-Per donar sortida a persones que demanen col·laborar en aquests mateixos programes d'atenció social: cal derivar les persones interessades a alguna entitat del municipi o que hi actuï, que ja estigui col·laborant i/o a qui puguem proposar la col·laboració. En cas que no hi hagi cap entitat al municipi o cap que respongui a aquest interès, es pot animar les persones interessades a constituir-se en associació i que des d'aquesta desenvolupin activitats de suport social.

Això pot representar una mica més de feina sobretot si es vol fer un acompanyament d'aquest procés de constitució d'una entitat a les persones que la inicien, però també ajuda a fer palesa la voluntat de regular adequadament la situació alhora que dóna sortida a una demanda ciutadana de gran valor per a la comunitat.

Quan treballem amb voluntariat des de l'administració pública hem de tenir molt clar que la nostra intervenció no pot ser mai directa, tal com estableix la Llei de l'associacionisme i el voluntariat de Catalunya. Sempre cal treballar amb la implicació de les associacions sense ànim de lucre o associacions de voluntariat.

Línies estratègiques.

Què volem aconseguir? Promoure el voluntariat com a fórmula de transformació i canvi social.

Com ho farem? Creant una xarxa de voluntaris (*VoluntariX*) al municipi a través del treball amb les entitats.

Quines línies definim per aconseguir el que volem?

Sensibilització <i>Informar i conscienciar a la població sobre els valors que aporta la participació ciutadana activa a través de l'acció voluntària.</i>	Difusió <i>Fer difusió dels valors i dels èxits de l'acció voluntària com a una forma de participació activa de la ciutadania a la societat, donant visibilitat i reconeixement a la tasca del voluntariat i de les entitats sense ànim de lucre.</i>
Suport <i>Volem formar a les persones gestores de voluntariat i al propi voluntari/ària, augmentar la participació ciutadana en el voluntariat i impulsar la modernització de les entitats sense ànim de lucre.</i>	Promoció <i>Incrementar el nombre de persones voluntàries i el seu compromís.</i> Formació: entitats i voluntaris <i>Donar suport tècnic i econòmic a les iniciatives de formació des del i per al tercer sector, a les persones voluntàries i a la resta d'agents que treballen amb voluntariat.</i> Gestió: campanyes, projectes <i>Donar suport a les entitats gestores de voluntariat.</i>
Observatori del voluntariat <i>Observar les noves formes d'exercir voluntariat i impulsar el seu desenvolupament.</i>	Noves formes de participació: voluntariat emergent <i>Estudiar les noves tendències de participació i promoure-les.</i>

Pla anual dels objectius 2012 i resultats.

A partir de les línies definides s'han portat a terme les accions del pla anual dels objectius 2012.

“Promoció del voluntariat per a la transformació i el canvi social” és, com hem dit, el nom i la finalitat del programa que s'ha portat a terme entre l'Àrea d'atenció a la comunitat de l'Ajuntament en conveni de col.laboració amb l'entitat Creu Roja.

Per a la millora de l'**organització** pels temes de voluntariat a la ciutat, entre les dues parts s'acorda el següent tenint en compte que des de l'administració es treballarà el tema del voluntariat des de les entitats i coordinarà tots aquells temes amb Creu Roja que tinguin a veure de manera més directa amb el voluntariat:

Administració Ajuntament/CASG Àrea atenció a la comunitat	Entitat Creu Roja La Garrotxa
Treballar tots els temes de voluntariat des de les entitats: -Formació (grup): formar a les entitats per tal de millorar la gestió del seu voluntariat. -Pla de voluntariat (individual): assessorar a les entitats per tal que estableixin un pla per millorar la gestió del seu voluntariat. -Promoure el voluntariat. -Estudiar les tipologies i perfils de voluntariat emergents i fer propostes per acostar en aquest món col.lectius poc representatius.	Treballar tots els temes de voluntariat de manera directa: -Informació, captació i gestió al voluntariat de la ciutat. -Formació al voluntariat. -Sensibilització i promoció del voluntariat en col.laboració amb l'Ajuntament d'Olot.
Coordinació entre els diferents temes	

A continuació fem un recull, doncs, del que s'ha fet aquest **2012 en accions de voluntariat** destinades a la promoció d'aquest tipus de participació de la ciutadania a la millora de la societat.

Consensuar el concepte de voluntariat. Treball intern.

Entre les dues parts, durant l'any, s'ha treballat, també, per consensuar el concepte de voluntariat:

Una persona voluntària és aquella que es compromet, per iniciativa pròpia i de manera desinteressada, en una acció organitzada al servei de la comunitat. Aquesta acció organitzada pot anar vinculada a una entitat, a una causa, a un projecte en concret...

Consensuar una imatge de referència del voluntariat. Treball intern.

A finals d'any s'acorda una imatge que servirà per identificar el voluntariat a la ciutat. És la següent:

Informació, captació i gestió al voluntariat de la ciutat.

Tot i que es porten a terme accions diferents tenint en compte els tres apartats (informació, captació i projectes de voluntariat), cal destacar que tots tenen relació l'un amb l'altre.

S'informa per captar i poder portar a terme projectes de voluntariat. A més, aquesta comunicació també desperta la curiositat de la gent i això ens ajuda transversalment a fer sensibilització.

Actuacions d'informació sobre el voluntariat:

- El servei de voluntariat de ciutat SIC (Servei d'informació i captació de voluntariat) ha fet campanyes informatives sobre els diferents projectes de voluntariat de la ciutat i ha atès a un gran nombre de persones interessades en rebre informació sobre voluntariat. Al SIC hi han passat un total de **cent vint-i-vuit** persones que s'han interessat pel voluntariat, de les noranta-dues al 2011. Per tant trenta-sis persones més. En el punt

següent es donen dades numèriques.

- Durant l'any s'han publicat, **trenta-dues** notes a la premsa escrita local i comarcal, bàsicament. Són notes informatives sobre els diferents projectes de voluntariat, formacions, etc. Aquest punt informatiu, alhora, ajuda a la captació i sensibilització sobre el tema del voluntariat i del món associatiu. Per això es relaciona tant amb l'últim punt.
- Una de les accions previstes tot i que no està tancada i està en construcció és el **web/portal d'entitats i de voluntariat**. Esperem poder-la tenir en el proper primer trimestre de l'any. La part de voluntariat es construirà conjuntament entre els dos serveis (SIC i l'Àrea d'atenció a la comunitat).
- S'ha elaborat un **roll-up específic del SIC** amb la finalitat de situar-lo en diferents espais on es faci captació de voluntaris per donar a conèixer el servei.
- S'ha creat un **tríptic** conjunt entre el SIC, com a servei dirigit als voluntaris, i l'Àrea d'Acció Comunitària, com a servei enfocat a les entitats. Aquest tríptic va ser presentat a la Fira d'Entitats.

Actuacions de captació de voluntariat:

Durant l'any s'han organitzat diferents accions de captació de voluntariat segons demandes en projectes concrets.

-Servei d'informació i captació (SIC)

La captació s'ha fet insitu des del SIC o a través de campanyes concretes fetes arribar a la població a través de les xarxes socials: facebook, mailings... o a través dels propis voluntaris. Són bones maneres de donar a conèixer activitats que organitzen les entitats de la ciutat en les quals es requereixen voluntaris. Serveixen de canal entre l'oferta i la demanda. Es valora que, de cara al 2013, es faran altres accions per arribar a la gent i no "esperar" que vinguin al servei per poder-los donar la informació.

.Aquest 2012 **setanta-tres** nous voluntaris s'han donat d'alta i han rebut formació bàsica en voluntariat respecte als vuitanta-un a 2011 (8 menys que l'any passat). Aquests setanta-tres voluntaris participen, actualment, en projectes de voluntariat de l'entitat i en campanyes puntuals. Per tant, hi ha **cinquanta-cinc** voluntaris que queda pendent veure si no han arribat a fer voluntariat o han estat derivats a altres entitats. Pendent crear una eina pel 2013 per conèixer-ho.

.Hi han hagut **378 col.laboracions puntuals de voluntaris** en diferents projectes de voluntariat (en entitats i serveis, i en campanyes de ciutat) a través de la borsa de voluntariat del SIC d'aquest any, d'anys anteriors amb el conveni i de la col.laboració d'altres entitats de la ciutat:

- Rodajoc (activitat anual de jocs cooperatius que organitza l'Institut municipal d'ensenyament i totes les escoles de la zona): 10 voluntaris
- Gran Recapte: 209 voluntaris
- Marató de TV3: 3 voluntaris
- Trailwalker d'Intermón oxfam: 106 voluntaris
- Mulla't per l'esclerosi múltiple: 12 voluntarias
- Marató de sang de Besalú: 8 voluntaris
- Una Poma per la vida: 2 voluntaris
- Cercavila del Centre de Salut Mental: 2 voluntaris
- Parelles lingüístiques: 4 voluntaris

-Projecte acompanyaments:

.Acompanyaments individuals persones grans: 11 acompanyaments

Es valora molt positivament el treball intern entre els professionals del CASG, Creu Roja i l'Àrea d'atenció a la comunitat per tal de millorar la qualitat i la quantitat de voluntariat per cobrir les demandes d'acompanyament individuals a persones grans.

.Acompanyaments individuals infància: 3 acompanyaments

-Derivació al CRAE Fluvià: 2 voluntaris. Aquesta ha estat una demana de més llarg termini. Es valora que de cara a l'any vinent es podria fer un treball amb aquest centre i fer un projecte comú de voluntariat. Amb pla i acord de voluntariat.

-Derivació al centre el Roure: 1 Voluntariat

-Derivació espai Larai: 3 voluntaris

-Derivació Centre obert: 2 voluntaris

-No comptats en el total, però cal mencionar que s'ha donat suport a aconseguir 5 voluntaris pel menjador social tot i que la gestió es porta directament des de La Caritat.

Gestió de projectes de voluntariat:

S'ha treballat amb entitats per implantar projectes de voluntariat nous, i millorar i consolidar d'altres ja iniciats.

-S'han aconseguit **3 nous projectes de voluntariat** a la ciutat **amb acord** o coordinació amb Creu Roja o amb altres entitats:

.Projecte d'acompanyament a la infància en risc (Centre obert del CASG i Creu Roja):
acord.

2 voluntaris

atenció a 16 infants d'entre 4 i 12 anys en situació familiar i de l'entorn desfavorida

.Projecte d'acompanyament a la infància (Espai Larai del CASG i Creu Roja): acord.

3 voluntaris

atenció a 35 infants d'entre 6 a 9 anys

.Projecte d'acompanyaments a dones que han patit violència (SIAD del CASG amb dues entitats: Pahakana i ALBA associació de dones de la Garrotxa): acord.

11 voluntàries

atenció a unes 11 dones

-S'ha aconseguit **1 nou projecte de voluntariat** a la ciutat sense acord i que per tant **gestiona directament l'entitat:**

.Projecte d'acompanyaments a gossos de l'Associació protectora Terra Viva.

-Es mantenen i consoliden 2 projectes de voluntariat liderats per l'entitat Creu Roja:

.Programa voluntariat i gent gran:

.Amb la celebració dels 10 anys de la gestió d'aquest programa s'han adherit dos nous centres : Centre de dia de Tortellà i Edifici Balmes.

.Hi ha **seixanta-vuit voluntaris** que realitzen tasques de suport (acompanyament, conversa, activitats grupals...) amb gent gran que conviu en els dotze centres residencials de gent gran d'Olot i comarca.

.El mes de novembre es va fer una formació pel voluntariat. S'explica en el punt següent.

.S'ha organitzat, també, una activitat lúdica, en aquest cas al març, per tal que els diferents voluntaris dels diferents centres es coneguin i puguin compartir experiències.

.Projecte JoVEs voluntaris (Joves Voluntaris d'Estiu):

.Ja fa quatre anys que, dins d'aquest programa de *voluntariat i gent gran*, es porta a terme el projecte de JoVEs voluntaris que han rebut, també, la formació bàsica en voluntariat i han conegut què és el voluntariat a través de la participació en alguns projectes socials de voluntariat amb el suport de monitors-voluntaris durant els dos mesos d'estiu (juliol i agost).

.Hi han participat **vint-i-un** joves d'entre 14 i 18 anys, cinc joves menys que l'any passat per a una millor adequació a la normativa vigent.

.Es considera important portar a terme aquest projecte ja que, a part de la gran acceptació que té per part dels joves, es manifesta com una porta d'entrada al món del

voluntariat a la nostra comarca en aquesta franja d'edat. Per tant, es valora la seva continuació pel proper any.

-Es **col.labora**, també, en el projecte *Voluntariat lingüístic a la Garrotxa*:

.Aquest és un projecte que coordina directament el Servei de Català amb la col.laboració d'altres serveis i entitats.

.Durant aquest curs hi han participat **98 parelles lingüístiques: 55 voluntaris i 66 aprenents** (algunes parelles han participat en grups de tres persones).

.S'ha portat a terme **una formació bàsica** (en iniciar el projecte) i **específica** tal com hem comentarem en el punt de la formació al voluntariat de més avall.

.S'han organitzat, també, **3 activitats lúdiques** per tal que els diferents voluntaris i aprenents es coneguin i puguin compartir experiències.

-Es volia incidir, també, amb **entitats que organitzen campanyes** com la Trailwalker, Mulla't per l'esclerosi (per exemple) però no s'han fet perquè s'ha valorat que ja tenen experiència prèvia i estructura suficient per fer-ho, o bé perquè des del Servei d'entitats s'hi fa un paper de gestió important com en el cas de la Recollida d'aliments amb Caritas.

-També es buscaven **entitats no socials** per tirar endavant un projecte de voluntariat. Cal treballar més amb altres tècnics d'altres àrees per poder arribar-hi. I també tenir en compte la realitat local.

Total de voluntaris entre el CASG i Creu Roja: 611 persones

Formació a les entitats.

La comarca té un fort teixit associatiu que sens dubte, ha de ser un agent més que cal de tenir en compte. Aquest teixit associatiu està molt relacionat amb el voluntariat perquè és evident que dins les associacions els voluntaris són un element clau. El voluntariat té un alt grau de responsabilitat social, ja que a través d'aquest s'ofereix un millor servei a la societat, s'hi incideix i s'hi col·labora. Per això, s'ha treballat amb entitats per implantar projectes de voluntariat nous, i millorar i consolidar d'altres ja iniciats tal com hem explicat en el punt anterior.

Per tal de poder arribar a tenir nous projectes de voluntariat a les entitats hem treballat amb aquestes oferint:

-Assessorament individual a cada entitat interessada o que creiem que podria ser susceptible de portar a terme un projecte de voluntariat. Per tal de poder-ho fer s'ha creat una **guia d'assessorament sobre Plans de voluntariat**. Aquest material serà penjat a la web d'entitats i voluntariat properament. S'ha treballat amb 7 entitats i s'han iniciat 4 projectes de voluntariat nous, comentats en el punt anterior.

-Formació. En aquest cas, no s'ha portat a terme cap **formació específica per a les entitats per millorar la gestió del voluntariat**. Hem detectat que la realitat a la comarca és que les entitats són petites amb poca estructura per portar a terme grans projectes de voluntariat. Creiem que una formació no és tan necessària com fer sessions individuals.

Formació al voluntariat.

La formació que s'ofereix pretén millorar la tasca, però també aconseguir captar més voluntaris.

-Formació bàsica

.Tots els voluntaris que es donen d'alta a Creu Roja reben una formació bàsica.

.Els voluntaris del SIC derivats a altres entitats, és aquesta entitat qui ha de donar la formació. Com que parlem d'entitats petites, veiem la possibilitat de fer una formació grupal de cara a l'any vinent.

.Els voluntaris del SIC derivats a accions puntuals de voluntariat i que no estan vinculats a cap altra entitat i, per tant, no han rebut la formació bàsica, reben la formació específica pel projecte concret al qual participen. No una formació bàsica general sobre el voluntariat.

-Formació específica:

.Gent gran

-Lligat al projecte *Voluntariat i gent gran*, s'ha portat a terme la desena formació específica pels voluntaris del projecte. Aquesta formació s'emmarca dins la formació continuada que s'imparteix per a millorar la tasca d'aquests voluntaris: "El voluntariat i les emocions". Han participat en aquest curs **noranta-sis** voluntaris provinents de tots els serveis conveniats. És un augment molt significatiu respecte l'any anterior, causat en part, per l'adhesió de 3 nous centres al conveni. A més, hi ha uns grups de voluntaris que són dels propis centres que enguany s'han afegit a la formació.

-També s'ha fet un monogràfic de "Estimulació Cognitiva" per a voluntaris que fan acompanyaments individuals. Van participar vuit voluntaris.

.Infància des del SIC, com s'ha pogut veure anteriorment, s'han aportat voluntaris/es a diferents serveis enfocats a la infància. És per això que es va considerar necessari fer una formació específica d'aquest camp, amb l'objectiu de formar als voluntaris/es d'aquests serveis i també captar-ne de nous ja que és un camp on van en augment les demandes de voluntariat. Aquest curs es va organitzar des de Creu Roja amb coordinació entre el CASG i la Fundació Pere Tarrés. Tenia dos mòduls diferenciats: el primer tenia un caràcter teòric i s'enfocava tant a les bases del voluntariat en general com de les característiques del treball amb infants en situació de risc social. El segon mòdul va estar enfocat a bones pràctiques i es van convidar a professionals de diferents serveis perquè poguessin explicar als alumnes l'experiència real dels voluntaris als seus centres. Van inscriure's en aquest curs 16 alumnes.

.Taller d'artteràpia, una forma més de diàleg. És un taller pensat per a les parelles lingüístiques i obert a tothom. Hi varen participar 31 persones de les 20 previstes.

Sensibilització i promoció del voluntariat.

Tot i que aquesta part va molt lligada, també, a l'objectiu de donar informació del voluntariat, la diferenciem perquè volem anar una mica més enllà. Es vol aconseguir despertar la curiositat del ciutadà i com a conseqüència entrin en el món associatiu i del voluntariat. Per aconseguir això s'han portat a terme les següents actuacions:

-S'han realitzat **divuit Xerrades sobre el voluntariat a Olot** a quatre centres de secundària de la ciutat: dues a l'IES Bosc del Coma, dues a l'Escola Pia, una al Col·legi Cor de Maria i nou a l'Institut Montsacopa. Se n'han beneficiat un total aproximat de **quatre-cents vint-i-cinc** joves menors de divuit anys.

-Durant el mes de desembre s'han portat a terme diferents activitats d'informació i sensibilització sobre el **Dia del voluntariat**:

.Coincidint amb la *diada del voluntariat* del dia 5 de desembre i amb l'any europeu de *l'envelliment actiu i la solidaritat* entre generacions el grup associatiu i sense ànim de lucre *ràdio 90* (nom del programa: **Les entitats tenen la paraula**) i la televisió local *Olot televisió* (nom del programa: **Amb identitat**) han ofert, cadascun d'ells, un programa radiofònic i audiovisual amb un grup de voluntaris que han explicat la seva experiència en el món del voluntariat i la gent gran. Creu Roja i Càritas són dues entitats que treballen especialment amb aquests dos àmbits i per tant han estat protagonistes dels dos programes.

Tot i que hi ha la voluntat de fer diferents accions de sensibilització durant l'any de cara a l'any vinent es començarà a treballar a partir del mes de gener amb una planificació/campanya anual. Creiem que així millorarem el compliment de l'objectiu marcat i repercutirà en augmentar la quantitat de voluntariat a la ciutat.

-Durant l'any s'han pujat quatre **articles a la premsa escrita local** (La comarca) sobre el

teixit associatiu i el voluntariat. **Un** d'aquests ha estat dedicat al voluntariat.

-**TIC**, com una nova forma de comunicació i d'organització dels grups, entitats, voluntariat...: es fa servir el facebook d'Atenció a la comunitat per tal de fer arribar informacions i articles d'informació i sensibilització a les persones en xarxa. Aquest any hi havia la previsió de tenir una web d'entitats i voluntariat que no ha estat possible aconseguir. Tot i que es segueix el treball per tenir-la al 2013.

Observatori.

Perfil del voluntariat emergent.

Un dels resptes d'aquest any era poder tenir el perfil del voluntariat emergent: tant de les persones que participen en projectes vinculats a entitats de manera permanent o a llarg plaç, com de les persones que participen en projectes i activitats per a la causa de manera puntual vinculades o no a entitats.

-Aquest any, s'ha creat un formulari on s'ha pogut detectar el **perfil de la persona que entra a formar part del món del voluntariat a través del SIC**. De les 128 persones quan han passat pel Sic se n'han registrat 66 (ja que el formulari no es va poder tenir acabat i consensuat fins el mes de juny): **s'adjunta annex*

**Persones d'entre 40 i 50 anys*

**D'Olot*

**Amb estudis primaris*

**Sense destacar cap professió concreta o terciària (comerç, sanitat, lleure i educació...)*

**Que treballa o que no treballa però busca feina*

**Sense experiència prèvia en voluntariat, ni formació relacionada*

**Que s'apunta a fer voluntariat social i/o per a la causa*

**Sabem que la majoria són dones.No s'ha recollit pk no hem demanat noms:pendent.*

-No hem aconseguit tenir el perfil de la persona que participa en accions per a la causa (gran recapte d'aliments, Trailwalker, Marató...) i es guarda el repte pel 2013. El que sí hem pogut conèixer, a partir del nombre total de voluntaris de la Trailwalker i del Gran recapte d'aliments, és que:

*.hi ha participat un **16% de persones immigrades**, ja que era un dels objectius marcats.*

.hi ha 114 persones que de manera particular es van adherir a la causa, 2 de les quals són persones immigrades.

.hi ha 50 persones d'entitats de persones immigrades

.hi ha 158 persones d'entitats de la ciutat

Coneixement d'altres experiències externes de voluntariat.

Un altre dels reptes que ens vam plantejar aquest any és obtenir informació més extensa sobre el voluntariat:

- . online: visitant webs de Serveis de suport al voluntariat i d'entitats d'ajuntaments, entitats, etc.

- . insitu: visitant punts de voluntariat: El punt de voluntariat de Sabadell, Ajuntament de Girona a l'Àrea de participació, Federació catalana de voluntariat a Girona, contactant amb l'Agència Bolunta de Bilbao.

- . Participant en formacions sobre voluntariat: a la Federació catalana de voluntariat, XV Congrés estatal de voluntariat a Bilbao.

- . Coneixent de profundament la llei catalana de l'associacionisme i el voluntariat de Catalunya: Xarxanet, OAC de la Generalitat d'Olot.

Cal destacar, també, que s'ha realitzat un treball intern de l'Àrea per tal d'analitzar el teixit associatiu i el voluntariat de la zona. Els resultats de la DAFO ens han ajudat a conèixer una mica més aquests fenòmens de participació social del nostre entorn. **s'adjunta annex*

Conclusions.

La valoració general que es fa de les accions portades a terme per a la promoció del voluntariat durant aquest any 2012 és positiva.

Els resultats obtinguts aquest any i el resultat de les accions portades a terme des de l'Observatori ens han portat a definir unes línies de treball sobre el voluntariat pel 2013 des d'una visió més àmplia de la que teníem fins al moment: pràcticament treballàvem la promoció del voluntariat només des d'un punt de vista de Servei (punt d'informació, captació, formació i seguiment del voluntariat) i vinculat a les entitats.

La visió que es vol donar a partir d'ara té més a veure en treballar el voluntariat com un recurs de **participació** per a respondre les necessitats socials no cobertes i per respondre actuacions comunitàries.

La **participació social** és un dels valors que tota societat democràtica hauria de promoure. La implicació dels ciutadans en els afers col·lectius és una mostra de civisme, de preocupació pel bé comú; en definitiva, de voluntat de millora de les condicions de vida del conjunt de la

població, més enllà dels interessos particulars. La gestió de les qüestions públiques no són patrimoni de ningú. Afecten al conjunt de la població, i tots els agents, ja sigui de manera col·lectiva o individual, haurien d'interessar-se i involucrar-se en el seu desenvolupament. L'Administració pública ha de facilitar les condicions perquè els ciutadans exerceixin els seus drets de ciutadania i el seu rol cívic, entès com el del ciutadà compromès amb el seu entorn i que treballa per a la seva millora.

Per tant, el foment, l'estímul i la posada en marxa d'espais per a la participació social ha de ser una voluntat clara que s'ha de concretar en accions concretes. Les associacions i el voluntariat són probablement les dues formes de participació més destacades. Habitualment acostumen a anar de la mà, ja que moltes entitats socials es nodreixen de la col·laboració desinteressada dels voluntaris. Tot i això, no s'ha de perdre de vista que també existeixen maneres diferents de participar en funció del grau de compromís, del temps que s'hi pot dedicar, de la temàtica en la qual es col·labori, etc. A més, hi ha persones que volen col·laborar puntualment amb alguna activitat concreta, a una causa puntual, sense la necessitat d'haver d'implicar-se en una entitat. És desitjable, doncs, que es promogui i s'estimuli cadascuna de les formes de ser voluntari, i és per aquí cap on es vol caminar.

Annexos.

1/ Informe del perfil de voluntariat que arriba al SIC (servei d'informació i captació de voluntariat de la ciutat) ubicat a Creu Roja.

2/ DAFO sobre el teixit associatiu i el voluntariat de la Garrotxa.

Annex 1: Informe del perfil de voluntariat que arriba al SIC

Persones ateses pel SIC (Creu Roja) de gener a desembre de 2012: 128

D'aquestes 128 se n'han **registrat 66** des del mes de **juny fins el mes de desembre** de 2012 per tal de conèixer el perfil emergent de voluntariat a qui atén aquest Servei.

Resum de les respostes del formulari:

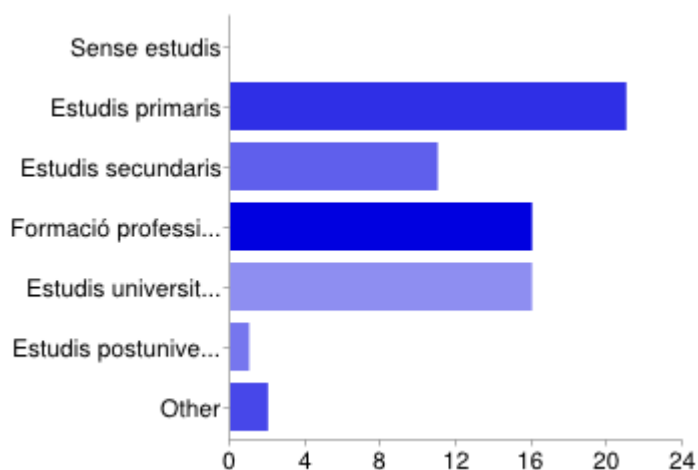
1/Any de naixement:

-18 anys: 12 persones
18 a 30 anys: 16 persones
30 a 40 anys: 12 persones
40 a 50 anys: 21 persones
50 a 65 anys: 4 persones
+65 anys: 1

2/Població on viu:

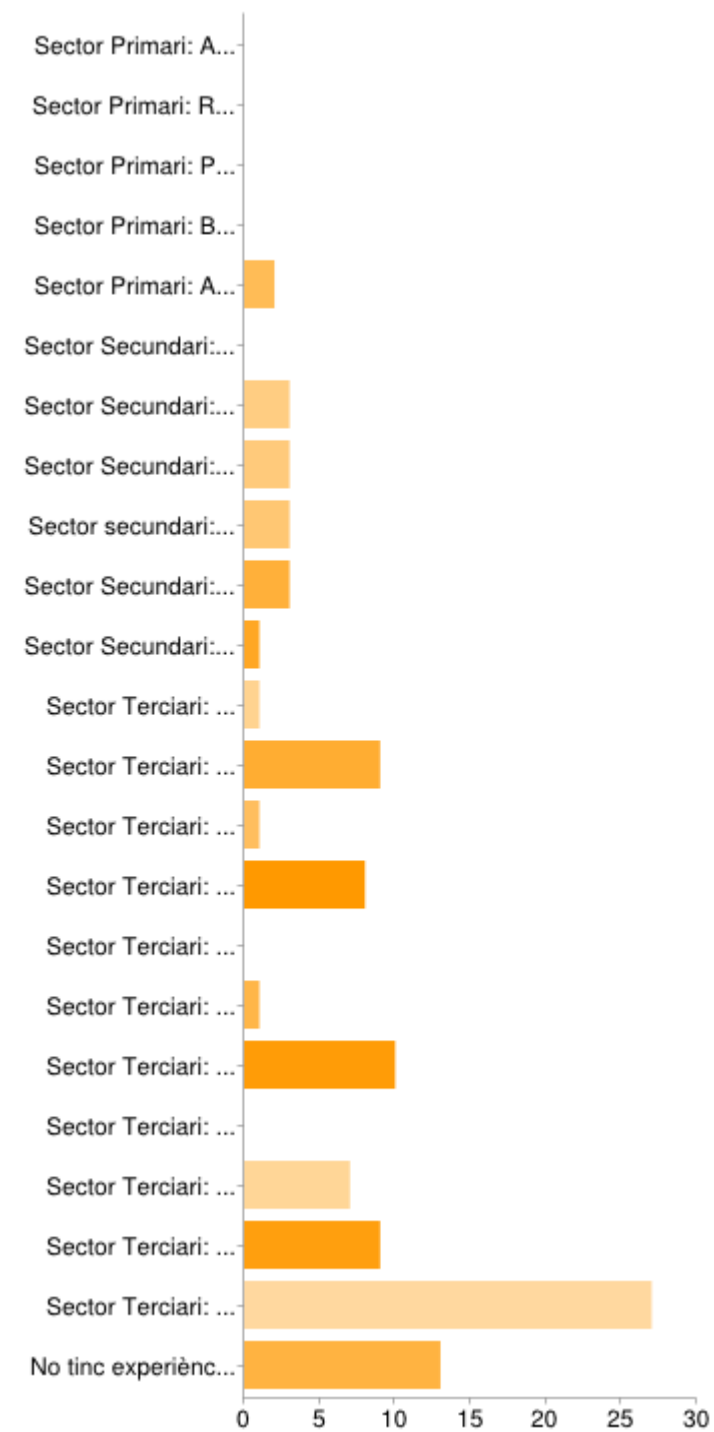
Olot: 59
La Canya-St Joan Les Fonts: 2
Les Planes d'Hostoles: 1
Les Preses: 1
St Feliu de Pallerols: 1
Sta Pau: 2

3/Formació:

Sense estudis	0	0%
Estudis primaris	21	32%
Estudis secundaris	11	17%
Formació professional	16	24%
Estudis universitaris	15	23%
Estudis postuniversitaris	1	2%
Altres		3%

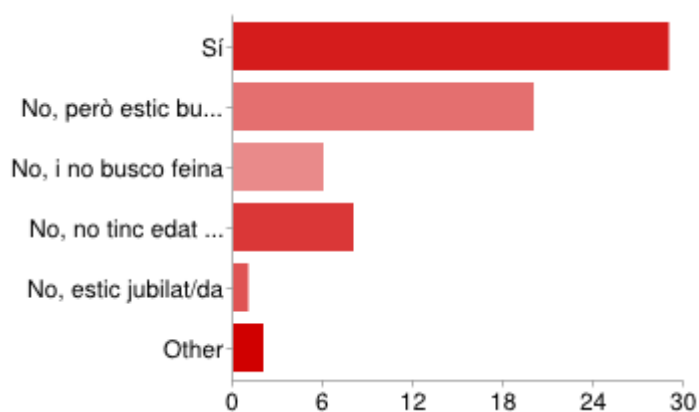
4/Experiència laboral:

Sector Primari: Agricultura	0	0%
Sector Primari: Ramaderia	0	0%
Sector Primari: Pesca	0	0%
Sector Primari: Boscos	0	0%
Sector Primari: Altres	2	3%
Sector Secundari: Activitats extractives	0	0%
Sector Secundari: Construcció	3	5%
Sector Secundari: Producció d'energia	3	5%
Sector secundari: Construcció	3	5%
Sector Secundari: Indústria	3	5%
Sector Secundari: Altres	1	2%
Sector Terciari: Transport	1	2%
Sector Terciari: Comerç	9	14%
Sector Terciari: Comunicació	0	0%
Sector Terciari: Sanitat	8	12%
Sector Terciari: Investigació	0	0%
Sector Terciari: Cultura	1	2%
Sector Terciari: Educació	9	14%
Sector Terciari: Esports	0	0%
Sector Terciari: Lleure	7	11%
Sector Terciari: Oficines	8	12%
Sector Terciari: Altres	27	42%
No tinc experiència laboral	13	20%

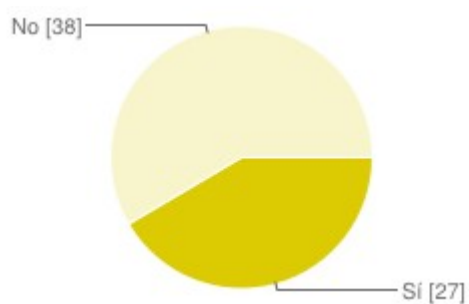
Els usuaris poden seleccions més d'una casella de verificació, per tant els percentantges poden superar el 100%.

5/Estàs treballant actualment?

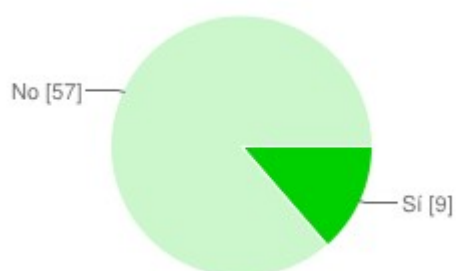
Sí	29	44%
No, però estic buscant feina	20	30%
No, i no busco feina	6	9%
No, no tinc edat per treballar	8	12%
No, estic jubilat/da	1	2%
Altres	2	3%

6/Tens experiència en voluntariat?

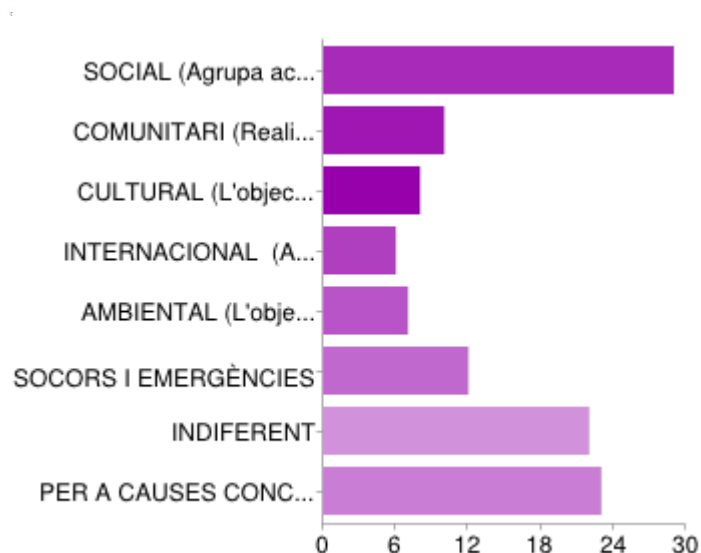
Sí	27	41%
No	38	58%

7/Has fet formació relacionada amb el voluntariat?

Sí	9	14%
No	56	85%

8/En quin àmbit vols fer voluntariat?

SOCIAL (Agrupac...)

persones o col•lectius amb dificultats per a la seva plena integració i desenvolupament social.)

28 43%

COMUNITARI (Realitzen una dinamització de l'entorn sociocultural i faciliten canals de desenvolupament i d'integració de les persones a la vida social: lleure, ampa, veïnals, moviments de sensibilització, esportiu, protecció civil.)

9 14%

CULTURAL (L'objecte de les quals és el fet cultural del país.)

7 11%

INTERNACIONAL (Agrupac...)

actacions a favor d'altres països.)

6 9%

AMBIENTAL (L'objecte de l'acció és l'entorn natural i el medi ambient en un sentit ampli.)

7 11%

SOCORS I EMERGÈNCIES

12 18%

INDIFERENT

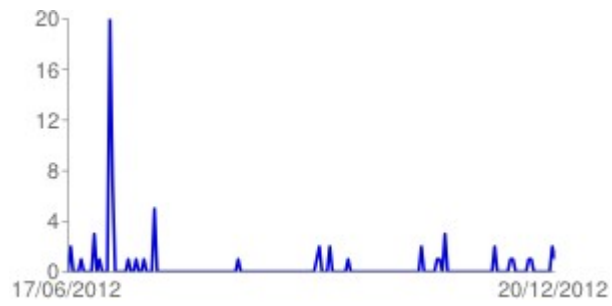
22 34%

PER A CAUSES CONCRETES: campanyes...

22 34%

Els usuaris poden seleccions més d'una casella de verificació, per tant els percentantges poden superar el 100%.

Nombre de respostes diàries

Períodes de major nombre de persones registrades: juny/juliol, setembre/octubre i desembre.

Annex 2: DAFO sobre el teixit associatiu i el voluntariat de la Garrotxa.

Fortaleses: <i>Aspectes de l'Organització que faciliten el desplegament de la missió i aproximar-nos al model futur definit.</i>	- Experiència de molts anys amb el treball amb entitats socials, de cooperació, veïnal .. i amb voluntariat social (la metodologia de treball, el suport i dinamització a les entitats, el pla de formació, el pla de comunicació). - Estructura de l'àrea: reforç a l'eix de teixit associatiu i voluntariat (equip de 2 persones). Una persona nova que pot aportar idees noves. - Contactes amb moltes entitats socials: referents. - Els òrgans de participació (coordinadora de discapacitat, Consell Consultiu de la gent Gran, Taula d' Entitats de persones immigrades i xarxa de barris). - S'ha iniciat la sistematització dels processos de treball en aquest camp, això ajuda també a l'avaluació. - Aquest any s'ha iniciat un treball de promoció del voluntariat. És un punt important per l'eix. - Capacitat de mobilització d'entitats, veïns, ciutadans,
Anàlisi interna	
Debilitats: <i>Aspectes de l'Organització que dificulten el desplegament de la missió i arribar al model futur definit.</i>	- La poca relació amb els nous moviments socials del territori. - Pretenem formular objectius comuns a totes les entitats, sense tenir en compte les especificitats de cadascuna. - Poc empoderament de la gent gran (entitats). - Una inèrcia de treball molt arrelada de molts anys que potser no ens deixa treballar de manera més àmplia des d'aquest eix. - No contemplar l'eix des d'una perspectiva més àmplia: de participació social. - Entendre alguns conceptes de manera restrictiva (voluntari, etc...). Manca treballar més transversalment amb els altres eixos de l'àrea. Tots els eixos treballen amb entitats i tots podríem treballar més amb projectes de voluntariat. - Tenim clar amb qui treballem? Crec que a vegades hi ha confusió des de l'eix, des de l'àrea, com a Servei d'entitats... - És complicat fer coordinacions (tothom va a la seva en temes de voluntariat, i sembla que ens estiren quan no se'n surten). - La regulació del voluntariat pot portar a que es dupliquin tasques i que a vegades assumim coses que no ens pertoquen. - Manca de criteris "objectius" a l'hora de subvencionar activitats de les entitats. - Costa visualitzar la feina feta. - Tenir presents sempre les mateixes entitats i fer-les participar a tot arreu. - Falta de formació dirigida a entitats i voluntariat per potenciar la seva autogestió i la seva autonomia financera. - Gestió d'un elevat nombre d'entitats en relació als recursos que es tenen. - Treball en xarxa no consolidat per compartir idees, experiències, metodologies... - Amb quines entitats hem de treballar? Quines són les entitats amb qui volem incidir? - Metodologia de treball: - Igual sigui quina sigui la tipologia d'entitat. - Segons els objectius de l'entitat i no els nostres.
Anàlisi interna	

Oportunitats: <i>Aspectes de l'entorn que cal aprofitar per facilitar el desplegament de la missió i aproximar-nos al model futur definit.</i>	- Augmentar el compromís social de les entitats amb la ciutadania. - Reconeixement social del teixit associatiu. - Aposta política - Potenciar el contacte, la relació i/o projectes comú entre diferents entitats (consell d'entitats/comissions de treball).La cooperació i col·laboració entre les entitats per fer front a situacions socials. - Oportunitat d'incloure ciutadans (es pot fer voluntari tothom, eina molt potent de sensibilització) - Noves formes de voluntariat i es poden obrir portes (empreses, voluntariat corporatiu,...)
Anàlisi externa	- Aprofitar i difondre els valors de col·laboració i la cooperació a la societat ("El pingüí") - Aprofitar la participació com una eina clau per a la inclusió i la convivència dels ciutadans - Treball amb tècnics de la resta d'àrees: conèixer a les entitats d'altres àmbits (esportius, culturals, ...) - Treball amb nous col·lectius (no només amb entitats legalment constituïdes) Existència de col·lectius (jubilatats, joves, aturats,...) com agents actius del voluntariat i com a membres d'entitat.
Amenaces: <i>Aspectes de l'entorn que poden dificultar el desplegament de la missió i aproximar-nos al model futur definit.</i>	- La crisi econòmica, la fractura social: el <i>salvese quién pueda</i>. - La desaparició d' entitats per manca de recursos econòmics - Individualisme creixent - El ritme de vida i la manera de viure, on es contempla poc dedicar temps als altres - Arquitectura de les pròpies entitats: organitzacions febles, conflictes interns (molt sovint relacionals), dificultats de gestió,un sol referent per associació
Anàlisi externa	- Cansament de les persones que fa molt temps que s'hi dediquen. - Poca gent jove disposada a agafar el relleu. Maneres d'organitzar-se poc adequades a la manera de fer dels joves? - Situació complicada per les entitats. Adaptació al canvi, al nou context. Esgotament de la voluntat i el dinamisme de continuar buscant solucions. - Manca d'iniciativa d'algunes entitats - Creació d'entitats amb l'únic objectiu d'obtenir subvencions. - Poca cultura de treball en xarxa, poca cooperació entre entitats. - Absència d'un espai físic compartit i adaptat a tot el teixit associatiu que permeti una interacció (i coordinació) entre elles. - En aquests moments, dificultats (legals) per gestionar directament el voluntariat. - Que s'acabi confonent les tasques del voluntari i el professional - Es pot donar la sensació que des de l'administració es demana massa als voluntaris. Ara que no hi ha diners recorrem als voluntaris (Perill!!)